

+16

Kennismaken met *jongerenwerk*

verbindt jongeren

Colofon

Houttuinlaan 7
3447 GM Woerden
(0348) 489948
info@jbgg.nl
www.jbgg.nl

Deze kaderbrochure is een uitgave van de Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten.

Vormgeving en druk: Verloop drukkerij, Alblasterdam
Datum uitgave: najaar 2016

Inhoud

Vooraf	5
1. Waarom jongerenwerk	6
2. Jongerencultuur	10
3. Leidinggeven	14
4. Samenwerken in een team	18
5. Het verenigingsprogramma	22
6. De oprichting van een vereniging	26
7. Wat kan de Jeugdbond betekenen?	30
8. De belangrijkste tip	34

Vooraf

In de Bijbel komen we op verschillende plaatsen tegen dat er specifieke aandacht is voor jongeren. In Mattheüs 20 lezen we over de rijke jongeling die bij de Heere Jezus kwam met de vraag welke goede dingen hij moest doen om het eeuwige leven te krijgen. We lezen dat de Heere Jezus serieus op zijn vraag ingaat en hem handreikingen geeft.

Ook in deze tijd hebben jongeren veel vragen. Wat is het belangrijk dat ze hun vragen kunnen stellen en dat er binnen de kerk mensen zijn die met hen meedenken en hen handvatten geven.

Jongerenwerk in de gemeente is belangrijk om jongeren een plek te geven waar ze horen uit de Bijbel, waar ze met elkaar kunnen nadenken over wat de Bijbel hen te zeggen heeft.

Leidinggevendenden hebben de taak om deze jongeren handvatten te bieden vanuit de Bijbel. Hen te wijzen op de weg van zonde en genade. De richting aanwijzen hoe ze hun leven moeten inrichten volgens de normen en waarden vanuit Gods Woord.

Maar leidinggevendenden hebben ook de taak om te luisteren. Luisteren naar de verhalen van jongeren, naar hun vragen over de belangrijke thema's in hun leven. En samen met hen na te denken over antwoorden. Leidinggevendenden zijn richtingwijzers.

Jongerenwerk kan soms een onmogelijke opgave lijken, maar we hoeven het niet in eigen kracht te doen. Wat is het rijk als de leidinggevende zelf mag ervaren geholpen te worden door de kracht van God om dit werk te doen.

Deze brochure is een kennismaking met jongerenwerk. Het helpt jou om te zien wat jongerenwerk inhoudt, met wie je te maken krijgt en wat de Jeugdbond voor jou kan betekenen. Wil je je verder verdiepen in thema's rond jongerenwerk, dan kun je deelnemen aan één van de cursussen of trainingen die de Jeugdbond aanbiedt.

Gods zegen toegewenst bij je mooie taak!

Najaar 2016,
Aline van de Maat,
jeugdwerkadviseur +16

1 Waarom jongerenwerk?

Jongeren zijn een belangrijke doelgroep binnen de gemeente. De gemeente wordt in de kerkelijke formulieren de 'gemeente van Christus' genoemd. Aan de ouders die hun kinderen ten doop houden, wordt de vraag gesteld 'of gij niet bekent dat zij in Christus geheiligd zijn en daarom als lidmaten Zijner gemeente behoren gedoopt te wezen?' Deze kinderen zijn dus niet alleen kinderen van hun ouders, maar ook kinderen van de gemeente en behoren Christus toe. Als leidinggevende op de +16 vereniging heb jij dus mede een verantwoordelijkheid ten opzichte van deze jongeren, omdat het jongeren van de gemeente zijn.

1.1 De plek van jongeren in de gemeente

De ouders hebben beloofd om hun kinderen op te voeden naar de leer van de Bijbel. Ze hoeven dat niet alleen te doen. In het Doopformulier wordt ook gesproken over 'doen onderwijzen' en 'helpen onderwijzen'. Dat onderwijs krijgen jongeren ook in de gemeente. In de eerste plaats als ze op zondag onder de prediking van Gods Woord zitten. God wil Zijn Woord ook voor jongeren gebruiken. Zijn Geest opent harten van jongeren, zodat ze luisteren naar het Woord. Daarnaast roept de Bijbel ook op om jongeren op hun eigen niveau onderwijs te geven. *Leerd den jongen de eerste beginselen naar den eis zijns wegs; als hij ook oud zal geworden zijn, zal hij daarvan niet afwijken* (Spreuken 22:6). De uitdrukking 'naar de eis zijns wegs' betekent zoveel als 'naar hun begrip, hun bevattingsvermogen (zie de kanttekeningen bij de SV). Dit onderwijs krijgen ze tijdens de godsdienstlessen op school of de catechisatie. Maar dit onderwijs krijgen ze ook op de vereniging.

Het is goed om de opening, inleidingen en verwerkingsvormen in dit licht te zien. Het is niet zomaar een ontspannen en gezellige avond, maar je laat hen zien wat de weg is naar Christus.

1.2 Jongeren onderwijzen en helpen onderwijzen

Gedoopte jongeren behoren aan Christus toe. Ze zijn voor Hem geheiligd, afgezonderd. Maar wie zijn eigen hart en het hart van jongeren kent, weet dat zij verre van heilig zijn. Ze zijn in zonden ontvangen en geboren en geneigd tot alle kwaad. Ze lopen weg van God in plaats van naar Zijn wil te leven. Door hun doop zijn ze nog geen gelovig kind van God geworden. Daarvoor is persoonlijke bekering nodig. Het doopformulier roept op tot onderwijs aan jongeren in de Bijbelse leer. Want deze jongeren, die het teken van Gods verbond en Zijn belofte op hun voorhoofd dragen, mogen niet onbekeerd blijven. Daarom worden ouders en leidinggevendenden opgeroepen zich in te spannen om hen de weg tot de zaligheid te wijzen.

Daarom hebben de jongeren ons dagelijks gebed nodig, of God Zijn Woord aan hun harten wil zegenen tot hun eeuwig behoud.

8

Jongeren hebben ons dagelijks gebed nodig

Een goede leidinggevende is als een gids. De Bijbel wijst ons de weg en de leidinggevende loopt met de jongeren mee. Hij heeft hun behouden aankomst op het oog. Hij laat zich leiden door het Woord van God en niet door zijn eigen wijsheid. Hij wijst de jongeren op de gevaren onderweg en laat hen niet zomaar hun gang gaan. Hij weet wat er kan gebeuren als ze van het pad afdwalen. Hij leidt hen niet op een dwaalspoor, maar vertelt hen de eerlijke boodschap van de zondigheid van hun hart en de genade van de Heere Jezus. Hij spreekt hen moed in en stimuleert hen om de Heere te zoeken in het gebed. Hij vertelt hen ook van de heerlijkheid die voor hen is weggelegd als ze zich bekeren en in Gods wegen wandelen. Hij weet dat hij hen niet in eigen kracht op de plek van bestemming kan brengen en bidt daarom voortdurend om de werking en de zegen van Gods Geest. Als Die onze Leidsman is, komen we behouden aan.

10

2 Jongerencultuur

Onder cultuur wordt verstaan: alles wat de samenleving voortbrengt. De jongerencultuur wordt dus ook beïnvloed door wat er in de samenleving gebeurt en verandert continue.

11

2.1 De vereniging

Het gemiddelde verenigingslid bestaat niet. Hij of zij - dat is al een groot verschil - zal tussen de 16 en 21 jaar zijn. In de ene gemeente zal de vereniging vooral de serieuze en kerkelijk betrokken jongeren trekken, in de andere gemeente is de diversiteit in de groep een stuk breder. Overigens moet elke vereniging er naar streven om zoveel mogelijk jongeren in de gemeente te bereiken. Het kan best heel goed en fijn zijn om alleen serieuze jongeren op de vereniging te hebben, maar ben je dan voldoende alternatief voor de andere jongeren? Zij zijn schijnbaar minder serieus, maar horen óók bij de gemeente en moeten daarom ook een plek krijgen binnen de gemeente. Vanuit deze optiek is het belangrijk om te weten in wat voor wereld de jongere opgroeit en welke invloeden er op hem afkomen.

Jongeren groeien op in een turbulente tijd. Niet alleen op wereldniveau is van alles aan de hand, maar ook in de (jeugd) cultuur waarin ze opgroeien is volop beweging. Bovendien zijn ze zelf volop in ontwikkeling. Lichamelijk verandert er veel, vriendschappen worden opgebouwd, door studie en werk wordt hun wereld steeds groter en ingewikkelder. Overzien jongeren waar ze mee bezig zijn? Zien ze de consequenties van de dingen om hen heen? En, zie jij als lei-

dinggevende wat er gebeurt, waar het werkelijk om draait? Verdiep jij je in de juiste dingen als het gaat om jongeren te begrijpen?

2.2 Verschillende opvoeders

Jongeren hebben te maken met verschillende opvoeders, die allemaal de cultuur van jongeren beïnvloeden. In de eerste plaats hun ouders. Zij hebben met name tijdens de kinderjaren de meest belangrijke rol. Langzamerhand nemen de school en de kerk een steeds belangrijkere rol in. Ook de vriendengroep is bepalend voor de vorming van jongeren. Jongeren spiegelen zich aan hun vrienden.

De media speelt een belangrijke rol in het leven van jongeren. Ze zijn geen aparte opvoeder, maar doortrekken alle andere opvoeders. Het is een poort naar de hele samenleving. De zuil van reformatische wereld bestaat voor jongeren niet langer. Ze zijn in verbinding met de hele samenleving. De invloed van deze samenleving op jongeren is dan ook groot.

2.3 Verschillende jongeren

In het voorjaar van 2015 is het onderzoek van Wim Fieret over jongeren gepresenteerd. Hij verdeelt jongeren in drie groepen: Verbinders, schakelaars en ont-koppelaars.

Op je vereniging zal je vooral de verbinders en schakelaars tegenkomen. Verbin-

ders zijn jongeren die netjes leven, trouw naar de vereniging komen en serieus meedoen op de verenging.

Schakelaars zijn jongeren die makkelijk kunnen schakelen tussen verschillende werelden. Ze kunnen serieus meedoen op de vereniging en tegelijkertijd ook meegaan met hun vrienden naar het café. De ontkoppelaars zijn jongeren die meestal nog wel naar de kerk komen, maar bij de extra activiteiten in de kerk zijn afgehaakt. Zij ervaren de betrokkenheid van gemeentezijn veel minder dan de verbinders en schakelaars.

2.4 De vijf I's

Om al deze jongeren te begrijpen en aan te sluiten bij hun vragen en ervaringen, is het goed om inzicht te hebben in de cultuur waarin zij, maar ook wijzelf leven.

Om de cultuur te duiden heeft het Sociaal Cultureel Planbureau een model ontwikkeld. Hoewel dit model al enige jaren bestaat, is het nog steeds actueel. Het is het model van de vijf I's.

- **Individualisering:** Ik ben leidend, ik ervaar, ik voel
Het gaat vaak om IK en het is minder gericht op de groep. Ook als leidinggevende ben je hier mee besmet. Je bent snel geneigd om een avond geslaagd te noemen, als IK er een goed gevoel aan over houdt of als IK het goed gedaan heb. Voor jongeren zijn netwerken erg belangrijk, maar ze kiezen vooral de netwerken waar ze zelf beter van worden en waar ze een goed gevoel aan over houden.
- **Informalisering:** Minder hiërarchie, iedereen is gelijk
Informalisering zie je terug in het gedrag van jongeren. Ze hebben niet zoveel meer met formaliteiten. Jongeren hebben weinig meer met statische vormen, zoals de kerk, maar doen de dingen graag op hun eigen manier. Gezag en respect moet je als leidinggevende verdienen en is niet meer vanzelfsprekend. Jongeren kunnen in jongerentaal soms woorden gebruiken die voor ons respectloos overkomen, maar die voor jongeren normaal zijn, bijvoorbeeld: "Die ouderling is echt een coole gast." Deze informalisering werkt ook door naar de manier waarop jongeren nadenken en spreken over God. Je mist in jouw beleving soms de eerbied voor Gods heiligheid en rechtvaardigheid.
- **Internationalisering:** Informatie is overal beschikbaar
We zijn wereldburgers geworden. Jongeren kunnen overal en makkelijk aan informatie komen. Ze hoeven maar te googlen of ze krijgen veel informatie over diverse onderwerpen. Daarom is het belangrijk om de informatie te toetsen aan Gods Woord.
- **Intensivering:** Beleving wordt intenser, sneller en flitsender
Games zijn een voorbeeld van de intensivering van de cultuur. Jongeren stellen beleving centraal. Ze moeten de dingen meemaken en ervaren. Ook op godsdienstig gebied zoeken

.....
Jongeren willen horen over persoonlijke bevinding

ze naar wat hen het meest raakt en boeit en waar ze de meeste beleving bij voelen. Jongeren willen van volwassenen ook graag horen hoe zij dingen ervaren en beleven. Ook van Gods kinderen willen ze horen over persoonlijke bevinding.

- **Informatisering:** Alles digitaal
Jongeren zijn netwerkers die veel communiceren via digitale netwerken. Wil je in hun wereld een serieuze rol innemen, dan moet je verbonden met hen zijn. Anders behoort je tot een andere werkelijkheid en zie je in de realiteit maar een klein gedeelte van de jongeren in jouw groep.

2.5 Jongerencultuur op de verenigingsavond

Jongeren nemen de huidige cultuur ook mee naar de verenigingsavond. Op de jeugdvereniging zal gesproken moeten worden over de positieve kanten van onze cultuur, maar ook over de schaduwkanten. Door middel van relevante onderwerpen, maar vooral ook door het eerlijk openen van en luisteren naar Gods woord. Dit vraagt van leidinggevendenden dat ze kennis hebben van de cultuur, maar vooral ook echt contact met jongeren hebben en luisteren naar wat hen bezig houdt.

Jongeren zijn op zoek naar houvast. Waar anders dan in het gezin en in de kerk zullen ze dat houvast vinden? Ook de vereniging moet een veilige haven zijn waar ze zichzelf kunnen zijn en waar ze, in de luwte van de gemeente en bij het licht van Gods Woord, kunnen nadenken over alles wat er op hen afkomt.

Ook jijzelf als leidinggevende staat in dezelfde cultuur als de jongeren, wij allemaal doen volop mee in de cultuur waarin we leven. Dit is goed om te beseffen, omdat we ons dan realiseren dat we niet zo ver bij de jongeren vandaan staan. Ook

al heb je een andere levensstijl en maak je andere keuzes dan de jongeren op jouw vereniging, je kunt hen mogelijk wel beter begrijpen.

3 Leiding geven

‘Waarmede zal de jongeling zijn pad zuiver houden?’

Als hij dat houdt naar Uw Woord (Psalm 119:9).’

Als leidinggevende speel je voor kortere of langere tijd en rol in het leven van jongeren. Je mag één van de gidsen zijn die jongeren op hun weg tegenkomen. Je zult je ongetwijfeld afvragen hoe je dat vorm moet geven, daarover gaat dit hoofdstuk.

15

3.1 Wat is leidinggeven?

Leiderschap kan op veel verschillende manieren worden ingevuld. Daarom is het goed om je zelf af te vragen hoe jij leiderschap ziet en hoe jij dit vorm geeft. Eigenlijk is leiderschap niets ander dan:

- er voor zorgen dat doelen gerealiseerd worden
- de leden of de groep aansturen

Als je er voor moet zorgen dat doelen gerealiseerd worden, is het belangrijk te weten wat de doelen van de vereniging zijn. Bespreek dit goed met elkaar als leidinggevend en met de kerkenraad. Daarnaast ben je als leidinggevende verantwoordelijk voor je groep. De ene keer zal je meer moeten sturen, de andere keer mag je vooral luisteren en coachen.

3.2 Welke invloed heeft een leidinggevende?

In elke gemeente heb je te maken met verschillende soorten jongeren. Dit heb je in de vorige hoofdstukken al kunnen lezen. Hoe de opstelling van de jongere ook is, uiteindelijk heeft elke jongere leiding nodig. Het kost daarom inspanning om op een goede manier leiding te geven. Het kan een groot spanningsveld zijn om alle jongeren te betrekken bij de vereni-

ging. Een leidinggevende is in belangrijke mate een identificatiefiguur, daarom kan de invloed van een leidinggevende erg groot zijn.

Als jongeren merken dat er in het hart van de leidinggevende een verlangen ligt om te getuigen van het werk van de Heere in hun leven, zal dit jongeren aanspreken. Jongeren zijn op zoek naar echtheid en authenticiteit. Leidinggevend moeten belangstelling tonen voor jongeren, goed kunnen luisteren naar hun vragen en om kunnen gaan met afwijkend gedrag. Eén en ander heeft ook te maken met de stijl van leidinggeven. De stijl van leidinggeven bepaalt mede hoe jongeren de vereniging ervaren. Een stijl die er op gericht is om jongeren volop mee te laten participeren waar mogelijk, bevordert het samenbindende element van een vereniging. Denk bijvoorbeeld aan: opzetten van het programma, uitwerken van Bijbelstudies, organiseren van activiteiten. Besef dat een vereniging goed draait als leidinggevend en jongeren betrokken zijn. De stijl van leidinggeven moet er opgericht zijn om de leden te motiveren aanwezig te zijn bij verenigingsavonden en actief mee te denken in het programma. Laat ook je waardering blijken als

jongeren zich actief inzetten, zodat ze zien dat hun inzet er toe doet.

3.3 Leidinggeven in de Bijbel

De Bijbel staat vol met voorbeelden van mensen die leiding hebben gegeven. Denk bijvoorbeeld aan de richteren, koningen, profeten en andere personen. Mozes en Jozua hebben het volk van Israël door de woestijn naar het beloofde land geleid. Nehemia en Ezra leidden het volk uit de Babylonische ballingschap terug naar Israël en namen de leiding van de herbouw van de tempel op zich. De eerste christengemeenten werden geleid door ouderlingen naar het bevel van Paulus.

Er vallen twee dingen op aan voorgaande voorbeelden.

Leidinggeven en dienen zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden. Het leiderschap is er op gericht om de Heere te volgen en Zijn wil uit te voeren en tege-

mee hielpen om het volk te leiden. Nehemia verdeelde de taken van de herbouw onder de kinderen van Israël. Samen leidden ze het volk, samen herbouwden ze de tempel.

Zo mag je op de vereniging als leidinggevende ook samen met de jongeren de vereniging 'bouwen'. Zeker op een +16 vereniging is het belangrijk dat jongeren een actieve rol krijgen, zowel in het bestuur als ook tijdens de avonden zelf. Als jongeren ergens verantwoordelijk voor zijn, voelen ze zich ook meer betrokken bij de vereniging. Zorg er dan ook voor dat je alle jongeren hierbij betreft, gebruik hun kwaliteiten voor verschillende taken.

3.4 Leidinggeven in de praktijk

Leiding geven is een zaak van aanvoelen, denken en analyseren, regelen en enthousiasmeren. Dat klinkt zakelijk, maar naast het gebed en een goede voorbereiding zijn dit onmisbare zaken.

.....

Als jongeren ergens verantwoordelijk voor zijn, voelen ze zich meer betrokken bij de vereniging

.....

lijkertijd ook dienstbaar te zijn aan de mensen aan wie je leidinggeeft. Dit kun je alleen doen door Gods kracht. Vraag de Heere om Zijn leiding, zodat je met een oprecht hart, dienend bezig mag zijn. Van David lezen we in Psalm 78 dat hij het volk van Israël geweid heeft naar de oprechtheid zijns harten en hen geleid heeft met een zeer verstandig beleid zijner handen. Wij zouden kunnen zeggen met 'een oprecht hart' en 'goed leiderschap'. Het tweede opvallende is dat de leiders in de Bijbel mensen met capaciteiten zochten die op hun beurt ook weer dienend bezig konden zijn. Ze delegerden taken. Mozes stelde zeventig oudsten aan die

Om jongeren te bereiken moet een leidinggevende werken aan het opbouwen van de relatie met de jongeren. Dat is de sleutel om bij jongeren binnen te komen. Begrijp je hen, heb je echt interesse in hen, in wie ze zijn? Weet je welke vragen er bij hen leven? Het is niet altijd makkelijk om te doen, zeker als je leidinggeeft aan een grote groep. Toch kunnen een mailtje, een kort gesprekje of een bemoeidigend woord al meehelpen om het contact op te bouwen. Jongeren willen gezien en gehoord worden. Besteed daar, zeker in het begin van het seizoen, veel aandacht aan.

Leiderschap op de vereniging moet Bij-

bels leiderschap zijn, dat wil zeggen, leiderschap gefundeerd op Bijbelse principes. De Heere Jezus sprak van Zichzelf: “Leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart.” Het Woord van God moet centraal staan in de boodschap die je uitdraagt, maar dat moet gebeuren door ootmoedigheid, zachtmoedigheid, soms scherp en ontdekkend, maar ook gunnend. Jongeren hebben duidelijke leiding nodig, maar moeten ook ervaren dat het de leidinggevende ernst is. Op de vereniging mag er ruimte zijn om allerlei vragen te stellen en dan wordt er samen gezocht naar antwoorden. Wees daarbij als leidinggevende actief betrokken zodat antwoorden die jongeren krijgen, gegrond zijn op Gods Woord.

3.5 Jij en de groep

Als leidinggevende is het belangrijk dat je beseft dat er in de groep allerlei processen spelen. In een groep moet je rekening houden met elkaar en het scheidt verwachtingen naar elkaar. Je kunt groepsprocessen onderkennen door goed je ogen en oren open te houden. Let eens op de houding van de leden. Hoe zijn ze in de groep en hoe zijn ze als je ze individueel spreekt. Het uiterlijke gedrag in een groep leidt nog wel eens af van onzekere gevoelens, diepere geloofs- of levensvragen en erkenning. Het kost soms moeite om voor jezelf door weerstanden heen te breken als je het als leidinggevende lastig vindt om met een jongere om te gaan of wanneer iemand je irriteert. Het is belangrijk dat je voor elke verenigingsavond de Heere vraagt om hulp en bijstand om alle leden te mogen zien zoals ze door de Heere geschapen zijn. Jouw rol als leidinggevende is van groot belang in de vorming van jongeren. Je bent een identificatiefiguur, ze willen zich aan je optrekken en ten diepste willen ze zich ook door jou laten aanspreken en begrenzen.

4 Samenwerken met een team

Op de vereniging geef je leiding met een team. Dat heeft veel voordelen. Je kunt de taken verdelen, gebruik maken van elkaars kwaliteiten, elkaar aanvullen en helpen. Ook voor jongeren is het fijn dat er een team is; elke jongere is anders en zo is er meestal wel iemand bij wie ze goed aansluiting vinden. Met een team kun je dingen ook krachtiger overdragen dan wanneer je alleen bent: samen sta je sterk.

4.1 Samenstellen van een team

De grootte van het team zal meestal samenhangen met het aantal jongeren op een vereniging. Het is prettig om met minimaal drie leidinggevendenden te zijn. Probeer een team samen te stellen dat zowel uit mannen als vrouwen bestaat. Elk heeft zijn eigen kwaliteiten. Voor jongens is het fijn dat er mannen zijn die 'hun' taal spreken, datzelfde geldt voor meisjes en vrouwen. Voor de hele groep is het leuk dat het team gemengd is. Vrouwelijke leidinggevendenden zorgen vaak voor aandacht en gezelligheid. Mannen hebben vaak humor en nuchterheid. Je kunt dit natuurlijk niet veralgemeniseren, maar het is wel zo dat mannen en vrouwen hun eigen aanpak hebben en hun eigen sfeer met zich meebrengen.

Een sterk team heeft ook verschillende capaciteiten die elkaar aanvullen. Als er mensen in het team zitten die allemaal goed zijn in dezelfde dingen, zullen sommige activiteiten niet goed uit de verf komen of misschien wel achterwege gelaten worden. Let gerust op kwaliteiten die jullie nog missen, als je binnen het team een vacature hebt.

Daarnaast zitten er in het bestuur van een +16 vereniging ook altijd jongeren, geef hen ook een verantwoordelijke taak en laat hen actief meedenken in de opzet van het programma, de activiteiten die georganiseerd worden en alle andere dingen die belangrijk zijn voor de vereniging.

4.2 Samenwerken

'Samen sterk', dat betekent dat je ook samen voor dezelfde zaak moet gaan. Onenigheid verzwakt een team. Zorg ervoor dat je van elkaar weet waar je voor staat. Dat kan bijvoorbeeld door één keer per jaar op de vergadering niet alleen over praktische dingen te praten, maar ook over 'wat willen we bereiken op de vereniging'? Zijn er dingen die beter kunnen of die aandacht vragen? Zijn we het over de belangrijkste dingen eens? Dit kan heel goed aan het begin of aan het eind van het seizoen, in de aanloop naar het nieuwe seizoen.

Samenwerken is een kwestie van geven en nemen. Het is goed dat je je eigen ideeën even kunt parkeren om naar anderen te luisteren. Zijn er belangrijke dingen

..... Samenwerken is een kwestie van geven en nemen

waar je het als leiding niet over eens wordt, vraag dan bijvoorbeeld iemand van de kerkenraad om advies. Probeer problemen op te lossen voordat ze een eigen leven gaan leiden. Daarvoor is openheid nodig en een kwetsbare opstelling naar elkaar toe. Uiteindelijk zijn de jongeren ermee gebaat.

4.3 Vergaderingen en taakverdeling

20 Veel verenigingen hebben twee keer per jaar een vergadering. Een keer tussen twee verenigingsseizoenen in en een keer halverwege het seizoen. Gebruik de eerste om het afgelopen jaar te evalueren, verbeterpunten mee te nemen naar het volgende jaar en een nieuwe planning te maken. Een vergadering halverwege het seizoen kun je gebruiken om na te gaan of alles goed gaat. Op dat moment kun je nog dingen veranderen, bijvoorbeeld als het gaat om het groepsproces of een probleem dat onder de jongeren speelt. Houd deze vergadering daarom bij voorkeur in november of december, zodat je in de tweede helft van het seizoen nog ergens aan kunt werken.

Sommige verenigingen maken een planning per jaar, anderen per halfjaar. Het is goed om in de planning ook alvast de taakverdeling mee te nemen. Dan is voor iedereen duidelijk wat er van je wordt verwacht en kun je je op tijd voorbereiden. Daarnaast kunnen ook jongeren dan actief meedenken met het programma en taken op zich nemen. De bereidheid van jongeren om ook inleidingen te houden of andere activiteiten te organiseren is groter als ze overzicht hebben wat er het komende jaar gaat gebeuren. Zo'n taakverdeling geeft voor je zelf ook lucht: je

hebt avonden dat je veel voorbereiding hebt en avonden dat je wat minder van tevoren hoeft te doen.

4.4 Relatie en verantwoordelijkheid t.o.v. kerkenraad

De vereniging valt onder de verantwoordelijkheid van de kerkenraad. De kerkenraad zal daarom op de hoogte willen zijn van hoe de vereniging draait. Op welke manier dat wordt vormgegeven, is per gemeente verschillend. De betrokkenheid kan onder andere tot uitdrukking komen in:

- Betrokkenheid bij de werving en selectie van nieuwe leidinggevenden
- (Jaarlijks) overleg met leidinggevenden en afvaardiging van de kerkenraad
- Jaarlijks bezoek van een kerkenraads-lid aan de vereniging, eventueel gecombineerd met een bijdrage aan het programma
- Informatie of overleg over het programma
- Een vaste contactpersoon binnen de kerkenraad voor het jeugdwerk
- Een jaarlijkse financiële bijdrage vanuit de kerkenraad aan de vereniging.

Het jeugdwerk vindt plaats binnen de kaders die de kerkenraad heeft gesteld. Het is goed dat leidinggevenden daar rekening mee houden. Aan de andere kant vraagt het van de kerkenraad een open opstelling om constructief mee te denken in wensen van jongeren en leidinggevenden. Het is belangrijk dat er onderling vertrouwen is. Dan zal de kerkenraad de verantwoordelijkheid met een gerust hart overgeven en zullen leidinggevenden ook geen drempels ervaren om eventuele problemen met de kerkenraad te bespreken.

FOOTBALL 5000

5 Het verenigingsprogramma

Eén van de ingrediënten voor een geslaagd verenigingsseizoen is een goed programma. Een verenigingsavond vraagt voorbereiding voor zowel de leidinggevende als de jongeren die een bijdrage leveren. Als eerste stap in die voorbereidingen is een seizoen programma onmisbaar. Als avonden vaststaan kunnen gastsprekers en inleiders worden gevraagd en wordt haastwerk voorkomen. Maar hoe geef je nu zo'n programma vorm?

Voor een goed evenwicht op de vereniging zijn verschillende dingen belangrijk. De zogenaamde schijf van vijf in het jeugdwerk bestaat uit: Inhoud, verwerking, sfeer en structuur, ontspanning en uitstraling.

5.1 Inhoud

Het bestaansrecht van de vereniging ligt in het Woord van God. Elke verenigingsavond gaat de Bijbel open en kijk je samen met de jongeren naar welke betekenis de Bijbel heeft in hun leven. Het is belangrijk om veel aandacht te schenken aan de inhoud als basis voor de avond. Over het algemeen wordt er aan het begin van de avond een inleiding gehouden. Maar je kunt de opening van de avond ook op een andere manier vormgeven, bijvoorbeeld door samen een Bijbelstudie te doen. De inleiding op een verenigingsavond is een belangrijk onderdeel, tegelijkertijd kan dit ook één van de moeilijkste onderdelen zijn. Jongeren vinden het belangrijk dat de inleiding 'pakkend' is. Zorg ervoor dat een inleiding niet te lang is. Om de aandacht van jongeren vast te houden en je boodschap over te brengen, moet je niet langer dan 20 tot 25 minuten bezig zijn.

Het is belangrijk om als leidinggevende samen met jongeren na te denken over het maken van een inleiding. Stimuleer jongeren dit het nog nooit gedaan door hen actief hulp aan te bieden. Het kan ook samenbindend werken wanneer je samen de verantwoordelijkheid hebt over dit gedeelte van de avond.

5.2 Verwerking

Het is belangrijk om de inleiding die gehouden is te verwerken zodat jongeren ook daadwerkelijk iets meenemen. Bij verwerking is het belangrijk dat je een heldere doelstelling hebt; wat wil je bereiken met de verwerkingsvorm die je gekozen hebt. Het doel bepaalt de vorm van de verwerking en niet andersom. Verwerking moet gericht zijn op verschillende soorten jongeren, de één verwerkt met zijn hoofd, de ander met zijn hart en weer een ander met zijn handen. Wissel hier dus ook in af, zodat je bij alle jongeren aansluiting vindt. Prikkel jongeren om mee te doen en laat hen ook benoemen wat zij een prettige manier van verwerken vinden.

5.3 Sfeer en structuur

Binnen elke groep spelen verschillende groepsprocessen. Als leidinggevende ben je verplicht om een veilige sfeer te creëren. Check bij jongeren of zij dit ook zo ervaren en maak het bespreekbaar als dit niet zo is. Als jongeren verantwoordelijkheid krijgen op de vereniging, dan draagt dit over het algemeen ook bij aan een positieve sfeer. Ook structuur blijft belangrijk op een vereniging. Er zijn grenzen en kaders nodig waarbinnen je met elkaar functioneert. Bespreek deze kaders en grenzen ook met jongeren en stem dit onderling af. Waak er wel voor dat je niet rigide wordt en dat elke avond een zelfde structuur moet hebben.

5.4 Ontspanning

Relatie is erg belangrijk. Relatie als teamleden onderling, maar zeker ook de relatie met de jongeren. Als er relatie is, heb je ingang bij jongeren en durven zij zich ook eerder open te stellen. Deze relatie krijg je vooral ook ruimtelijk door ook ontspannende elementen in je verenigingsprogramma in te bouwen. Als jongeren en leidinggevendenden elkaar beter kennen, kun je uiteindelijk ook betere en persoonlijke gesprekken voeren. Ontspanning is belangrijk voor sfeer en groepsvorming. Zorg ervoor dat er elke avond ook ruimte is voor ontspanning, hoe klein dan ook.

Veel +16 verenigingen gaan op kamp aan het einde van het seizoen. Voor de groepsbinding is dit erg goed. Ook is het aan te raden om dit juist aan het begin van het seizoen te doen zodat jongeren en leidinggevendenden elkaar in een ontspannen sfeer leren kennen.

5.5 Uitstraling

Bedenk wat het visitekaartje is van de vereniging. Wat is de uitstraling naar buiten toe? Hoe kun je nieuwe leden aantrekken? Het zou logisch moeten zijn dat alle jongeren uit de gemeente naar de vereniging komen, omdat het een onderdeel van de gemeente is. Maar in de praktijk is dit vaak niet zo. Het is dus belangrijk om een positieve uitstraling te hebben, zodat jongeren graag willen komen.

Jongeren en leidinggevendenden zijn zelf de ambassadeurs voor de vereniging. Laat horen wat je als vereniging te bieden hebt. Kijk daarbij welke mogelijkheden je hebt binnen de kaders die de kerkenraad stelt. Mogelijk kun je sociale media gebruiken om te communiceren en mensen uit te nodigen. Nodig jongeren persoonlijk uit om te komen naar de vereniging en laat zien wat het is om bij de vereniging te horen.

Vraag in de gemeente ook om gebed voor de vereniging, zodat jongeren horen dat volwassenen aan hen denken en zorg om hen hebben.

5.6 Opzet avond

Elke avond zal een aantal vaste elementen hebben, zoals een welkom, bidden en Bijbellezen. Dit blijft de basis van je avond. Maar durf ook te variëren in je programma, zodat je aantrekkelijk blijft voor jongeren. Luister daarbij naar de ideeën van jongeren. Wat vinden zij belangrijke ingrediënten van het programma. Maar ook wie is waar verantwoordelijk voor. Als bestuur hoef je niet zelf alle taken te doen, laat andere jongeren ook actief mee doen en geef hen verantwoordelijkheden.

.....
Vraag in de gemeente om gebed voor de vereniging
.....

6 De oprichting van een vereniging

Soms komt het voor dat er een nieuwe vereniging wordt opgericht in een gemeente. Het is mooi als er behoefte is aan jongerenwerk.

6.1 Wie neemt het initiatief?

Het initiatief voor het opstarten van een vereniging kan vanuit verschillende personen komen. Soms zijn het enkele ouders die de wens hebben voor jongerenwerk, soms komt het van uit een bestaande +14 jeugdvereniging en soms neemt de kerkenraad het initiatief. In alle gevallen is het goed dat de wens om een nieuwe vereniging te starten eerst voorgelegd wordt aan de kerkenraad. Zij zijn verantwoordelijk voor het verenigingswerk binnen de gemeente. Daarbij wordt aangegeven wat de motieven zijn voor de wens tot een vereniging en bij wie deze wens vandaan komt.

6.2 Betrokkenheid en verantwoordelijkheid kerkenraad

Als het goed is, zal de kerkenraad dit op hun vergadering bespreken. Zij zullen waarschijnlijk verschillende dingen tegen elkaar afwegen: de noodzaak van een vereniging, beschikbare ruimte in de kerk, andere activiteiten voor deze doelgroep en de behoefte van jongeren en hun ouders. Meestal is er niet op alle zaken een pasklaar antwoord en zal er eerst onderzoek of navraag gedaan moeten worden. Het is belangrijk dat een afgevaardigde van de kerkenraad een overleg heeft met de initiatiefnemers. Daarbij kunnen de genoemde zaken worden besproken. De kerkenraad kan advies vragen bij de Jeugdbond, bijvoorbeeld over hoe andere gemeenten dit hebben gedaan. Soms

laten zij dit over aan de initiatiefnemers. Bij de Jeugdbond is een informatiemap beschikbaar voor het opstarten van een nieuwe vereniging.

6.3 Onderzoek naar draagvlak

Als de kerkenraad de wens tot een vereniging ondersteunt, kan er onderzoek worden gedaan naar het draagvlak en de perspectieven voor een vereniging. Daarvoor kan een enquête worden uitgezet onder de jongeren van de gemeente. Bij de Jeugdbond zijn hiervan voorbeelden op te vragen die als uitgangspunt gebruikt kunnen worden.

Is er voldoende draagvlak, dan kan begonnen worden met de voorbereidingen voor het starten van een vereniging.

6.4 Contact met Jeugdbond

Vanuit de Jeugdbond wordt begeleiding en advies geboden bij het opstarten van een vereniging. In eerste instantie gaat het daarbij om advies per telefoon of e-mail en het verstrekken van informatie voor het opstartproces. Daarnaast kan een jeugdwerkadviseur een vergadering in de plaatselijke gemeente bijwonen. Het voordeel hiervan is dat meerdere betrokkenen tegelijk de informatie krijgen en er direct vragen gesteld kunnen worden.

Tijdens de voorbereidingsfase is er meestal regelmatig contact. Dan komt het moment dat een concrete datum wordt vastgesteld waarop de vereniging

zal beginnen. De bestuursleden geven hun contactgegevens door, zodat zij nieuwsbrieven, werkmateriaal en andere informatie van de Jeugdbond kunnen ontvangen. Elke leidinggevende krijgt inloggegevens voor Mijn Jeugdbond. Op Mijn Jeugdbond kunnen zij zelf hun contactgegevens wijzigen.

6.5 Aansluiting bij de Jeugdbond

Na enkele verenigingsavonden wordt duidelijk hoeveel jongeren er zullen komen en wat de naam van de nieuwe vereniging wordt. In praktisch alle gevallen sluit een vereniging van ons kerkverband zich aan bij de Jeugdbond. De Jeugdbond is een vereniging waar plaatselijke verenigingen

gekeurd, is de vereniging aangesloten bij de Jeugdbond.

6.8 Jeugdwerkdag

Aan het einde van het seizoen wordt een landelijke Jeugdwerkdag georganiseerd om leidinggevenden te bedanken voor hun inzet in het afgelopen seizoen. Tijdens deze Jeugdwerkdag wordt ook de jaarlijkse ledenvergadering gehouden.

.....
Vanuit de Jeugdbond wordt begeleiding en advies geboden
.....

lid van kunnen worden. Voor hun lidmaatschap ontvangen ze werkmateriaal, begeleiding en advies, toerusting en toegang tot landelijke of regionale activiteiten. Een vereniging kan lid worden door het invullen en ondertekenen van een verenigingsstatuut waarin onder andere dit lidmaatschap is vastgelegd.

De nieuwe vereniging ontvangt van de Jeugdbond hiervoor een conceptstatuut. Dit statuut is een rechtsgeldig document waarin het bestaan, de doelstelling, de organisatie en de verantwoordelijkheden van de vereniging zijn vastgelegd. Het wordt door de kerkenraad en de leidinggevenden ingevuld en ondertekend. Daarna wordt een kopie aan de Jeugdbond toegestuurd. Nadat het bestuur van de Jeugdbond het document heeft goed-

gting - Doop Vaste Basis

calthevate
bid
- bree
zussen
gen

- bid
- bid
- geloven

cheet-inn

- bidden

- een licht eyn

- waarde van heb
christendom

Ik ben christen

30
...en
...je ge-
...looft.

- zondagchristen
- vrede

- liefde (s)

- hoop

- Bijbel

005E
Medium
2600

thraaveijc

7 Wat doet de Jeugdbond voor verenigingen?

7.1 De Jeugdbond

De Jeugdbond is de landelijke jongerenorganisatie van de Gereformeerde Gemeenten. Het kantoor is gevestigd in Woerden, in het Centraal Bureau van de Gereformeerde Gemeenten. De meeste plaatselijke jeugdverenigingen zijn bij de Jeugdbond aangesloten. De begeleiding van de aangesloten verenigingen is een kernactiviteit van de Jeugdbond.

Een belangrijk deel van de tijd wordt besteed aan de toerusting en ondersteuning van het plaatselijk jeugdwerk. Denk bijvoorbeeld aan werkmateriaal voor de vereniging, het adviseren en toerusten van leidinggevend en het adviseren van kerkenraden in de doordenking van de zorg voor jongeren.

Andere activiteiten van de Jeugdbond zijn bijvoorbeeld het jongerenblad *Daniël*, de Koersvakanties en Koers kinderkampen, uitgaven voor kinderen en jongeren, de organisatie van activiteiten, bijdragen aan catechisatieavonden en opvoedingsondersteuning.

7.2 Lidmaatschap plaatselijke verenigingen

De Jeugdbond is een vereniging. Plaatselijke verenigingen kunnen lid worden van de Jeugdbond. Elk jaar betalen ze daarvoor een bepaald bedrag aan contributie. Verenigingen die lid zijn van de Jeugdbond, krijgen diensten en producten voor hun lidmaatschap.

7.3 Werkmateriaal AanZet

AanZet is het werkmateriaal voor +16 verenigingen. Per jaar worden verschillende themapakketten uitgegeven over diverse onderwerpen. Deze themapakketten bestaan uit een inleiding, een Power-Pointpresentatie en een handleiding met verwerkingsvormen.

In principe zijn de themapakketten digitaal verkrijgbaar op www.jbagg.nl/aanzet als je een abonnement hebt op het werkmateriaal. Daarnaast worden er af en toe ook Bijbelstudies uitgegeven die op de vereniging behandeld kunnen worden.

7.4 Toerusting leidinggevend

Leiding geven aan een jongerengroep vraagt wel het een en ander aan vaardigheden. Niet iedereen is gewend om voor een groep te staan, een inleiding te houden, een gesprek te leiden of een activiteit op touw te zetten. De Jeugdbond biedt trainingen en cursussen aan om je vaardigheden te ontwikkelen en kennis op te doen.

■ Basistraining jeugdwerk

Deze training kan door een plaatselijke gemeente worden aangevraagd voor alle leidinggevend van de verschillende doelgroepen (-12, +12/+14, +16). Er wordt een programma samengesteld dat is opgebouwd uit basismodules zoals; samenwerken als team, hoe breng je Gods Woord dichtbij kinderen en jongeren en praktijkmodules zoals werkvormen en interactie met je groep.

■ **Bijbelstudietraining**

Deze training wordt aangeboden aan leidinggevendenden van de verschillende doelgroepen in het jeugdwerk. In de training wordt een methode van Bijbellessen geoefend en worden vaardigheden aangeleerd met betrekking tot het leiden van een gesprek met kinderen of jongeren.

Het actuele aanbod van trainingen en cursussen is te vinden op de website van de Jeugdbond.

7.5 Jeugdwerkdag

Aan het einde van het seizoen wordt een landelijke Jeugdwerkdag georganiseerd om leidinggevendenden te bedanken voor hun inzet in het afgelopen seizoen. Tijdens deze Jeugdwerkdag wordt ook de jaarlijkse ledenvergadering gehouden.

7.6 Direct advies

De Jeugdbond denkt graag met je mee, in zowel praktische vragen als vragen die het functioneren van de vereniging aangaan. Op werkdagen zijn we per telefoon en e-mail hiervoor bereikbaar. Per doelgroep is er een jeugdwerkadviseur die kennis van zaken heeft op het gebied van jeugdwerk voor jullie doelgroep.

gen knelpunten? De jeugdwerkadviseurs denken mee en geven advies. Het initiatief voor dit overleg ligt bij de Jeugdbond. Als jullie vereniging of gemeente tussentijds behoefte heeft aan een overleg, is dat ook altijd mogelijk.

7.8 Check-in avonden

Vier keer per jaar organiseert de Jeugdbond op negen verschillende locaties Check-in avonden voor +16 jongeren. Tijdens deze avonden denken sprekers na over bepaalde onderwerpen die een raakvlak hebben met de leefwereld van jongeren. Het is ook fijn als leidinggevendenden jongeren motiveren om naar deze avonden te gaan en mogelijk ook met elkaar voor vervoer te zorgen naar de Check-in avonden.

7.9 Jongerendag

Eén keer per twee jaar wordt de Jongerendag +16 gehouden. Hiervoor worden leidinggevendenden ook van harte uitgenodigd.

.....
Leidinggeven vraagt het een en ander aan vaardigheden
.....

7.7 Plaatselijk jeugdwerkoverleg

Eens in de vijf jaar bezoeken jeugdwerkadviseurs de plaatselijke gemeenten voor een jeugdwerkoverleg. Bij dat overleg zijn de leidinggevendenden van alle jeugdverenigingen betrokken en een afvaardiging van de kerkenraad. Tijdens dit overleg wordt gekeken hoe het jeugdwerk draait. Wat zijn sterke kanten, waar lig-

Bijbel
met uitleg

8 De belangrijkste tip

Deze brochure is een kennismaking met het jongerenwerk. In vogelvlucht heb je gezien wat jongerenwerk inhoudt. In de praktijk zal je dingen herkennen en misschien ook zien dat bij jullie dingen anders geregeld zijn. Voor vragen of suggesties staat de Jeugdbond altijd open.

Je mag aan de slag als leidinggevende van de vereniging! Jongerenwerk is nog zoveel meer dan in deze brochure gezegd kan worden. De eerlijkheid en spontaniteit van jongeren, het mooie maar ook verantwoordelijke werk om vanuit de Bijbel hen de weg te wijzen en samen na te denken wat Gods Woord te zeggen heeft, de bruisende gezelligheid op een verenigingsavond, de intensieve gesprekken die je kan voeren: het zijn dingen die je moet ervaren.

Er kunnen ook moeilijke momenten in het jongerenwerk. Problemen met een jongere, opzien tegen de taak die je op een avond hebt, misschien een verschil van inzicht in het team: het kan allemaal voorkomen. Laat daarom het werk op jullie vereniging gedragen worden door het gebed. De belangrijkste tip die we je in deze brochure kunnen geven is: vouw je handen voor elke verenigingsavond. Leg de jongeren in je gebed aan de Heere voor. Hij weet wat de jongeren nodig hebben, maar Hij weet ook wat jij als leidinggevende nodig hebt.

*Heer', wees mijn Gids op hele mijn levenspad,
Wees Gij mijn Gids.
Wijs mij de weg naar Sions gouden stad,
Wees Gij mijn Gids.
Blijf dicht bij mij; Ga stap voor stap mij voor
Dan ben 'k gerust en veilig volg 'k Uw spoor.*

.....
Laat het werk op je vereniging gedragen worden door gebed
.....

